

חקיקה

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 172) (תיקון הגדרת לידה), התשע"ו-2016

עו"ד הלית כהן-רוניצקי

ביום 1.2.2016 פורסמה ברשומות הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 172) (תיקון הגדרת לידה), התשע"ו-2016 (להלן: "הצעת החוק"). להלן עיקרי הצעת החוק:

סעיף 39 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 מגדיר לידה כ"לידת וולד חי, או לידה אחרי עשרים ושישה שבועות של היריון". בהתאם לכך, כל מבוטחת שילדה לאחר תום 26 שבועות של היריון, גם אם הוולד נולד מת, זכאית, בין היתר, לדמי לידה ומענק לידה, ככל שהיא עומדת בתנאים הקבועים בהוראות סעיף 39.

במסגרת הצעת החוק, מוצע לתקן את ההגדרה של לידה ולקבוע כי גם לידה בשבוע ה-22 להיריון תיחשב כלידה לצורך החוק, כך שגם מבוטחת שילדה לאחר תום 22 שבועות של היריון תהיה זכאית, בין היתר, לדמי לידה ומענק לידה.

על פי דברי ההסבר להצעת החוק, דמי הלידה נועדו להחליף את שכר המבוטחת בשבועות שבהם היא נעדרת מעבודתה לצורך טיפול בנוולד וכן להחלמה פיזית ונפשית. מתן דמי לידה רק למי שילדה לאחר 26 שבועות לא מאפשר תקופת החלמה לנשים שילדו בשלב מוקדם יותר, אף שבמרבית המקרים הפסקת היריון בשבוע 22 ואילך מבוצעת אף היא בדרך של לידה.

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיים ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

חוזרים

בשורה לחקלאים – ועדת הכספים אישרה: מס המעסיקים בחקלאות יבוטל

ביום 3.2.2016 פרסמה הכנסת הודעה שעניינה ביטול מס המעסיקים על העסקת עובדים זרים בחקלאות. להלן עיקרי ההודעה:

אחרי למעלה מעשור, ביטלה ועדת הכספים את מס המעסיקים בחקלאות. מדובר בבשורה של ממש עבור חקלאי ישראל, שלא יידרשו עוד לשלם מס בשיעור 10% על העסקת עובדים זרים. יו"ר ועדת הכספים, ח"כ משה גפני (יהדות התורה) יזם מהלך מהיר לביטול המס ובכך פטר את החקלאים מהצורך לשלם מקדמות בגין מס המעסיקים ל-2016, שהיו אמורים לשלם כבר עתה, ע"י כך שהכניס את ביטולו כהסתייגות לחוק אחר שהונח על שולחן ועדת הכספים ושעוסק בהחרגת אנשי עסקים אמריקאים שישקיעו בישראל או שיעברו לעבוד בה, מהחובה לשלם מס על העסקת עובדים. אחרת, היה על החקלאים לשלם את המקדמות ולהמתין עד להשלמת העבודה על הצעת חוק לביטול המס, רק בעוד כמה חודשים. ביטול המס הינו מיידי והוא חל מה-1 בינואר 2016 עד ה-31 בדצמבר 2020.

בניגוד לכוונת האוצר, שבעקבות לחצים מצד ועדת הכספים הפיץ בימים האחרונים תזכיר חוק לביטול מס המעסיקים בחקלאות, כהוראת שעה לשלוש שנים בלבד, הביא גפני להצבעה בוועדה, נוסח המאריך את הוראת השעה לחמש שנים. זאת לאחר מו"מ שקיים עם האוצר ושבו דרש יחד עם חברי כנסת נוספים בוועדה, להפוך את ביטול המס להוראת קבע.

מה במבזק

חקיקה

■ הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 172) (תיקון הגדרת לידה), התשע"ו-2016

חוזרים

■ בשורה לחקלאים – ועדת הכספים אישרה: מס המעסיקים בחקלאות יבוטל
■ אושר בטרומית: גמלה לעובדים בעסק בהליכי הבראה

סוגיות ביני עבודה

■ פיצוי בגין איחור קופת הגמל בהעברת כספי פיצויים

תקצירי פסיקה

סיכום של דברים

ביום 3.2.2016 פרסמה הכנסת הודעה, לפיה אחרי למעלה מעשור, ביטלה ועדת הכספים את מס המעסיקים בחקלאות.

אוסר בטרומית: גמלה לעובדים בעסק בהליכי הבראה

ביום 3.2.2016 פרסמה הכנסת הודעה לפיה מליאת הכנסת אישרה בקריאה טרומית את הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – גמלה לעובדים בעסק בהליכי הבראה), התשע"ה-2015. להלן עיקרי ההודעה:

מוצע לקבוע כי עובדים בעסק המצוי בהליכי הבראה יהיו זכאים לגמלה בדומה לעובדים בעסק המצוי בהליכי פירוק. הזכאות לגמלה מותנית בהתקיימות תנאים מסוימים וביניהם: חוב שטר העבודה יהיה בקדימות סדר העדיפויות לסילוק חובות העסק, בית המשפט אישר את הסדר ההבראה, העובד חדל להיות מועסק בעסק והתמורה שתשולם לעובדים לא תהיה פחותה מזו שהייתה מתקבלת בהליך פירוק. עוד מוצע, כי במידה ושולמה הגמלה לעובד, יזכה המוסד לביטוח לאומי במעמד של נושה בהליכי ההבראה, והחוב שחייבת החברה למוסד יבוא במקום החוב שהייתה חבה לעובדים שקיבלו גמלה ובאותה קדימות כאילו היה חוב שטר עבודה.

בדברי ההסבר להצעה נכתב: "שכרם של עובדים בעסק המצוי בהליכי הבראה אינו מוגן כיום על פי חוק. הצעת החוק מבקשת ליצור הקבלה בין עסק המצוי בהליכי פירוק לעסק המצוי בהליכי הבראה ולקבוע שכשם שעובדים זכאים לגמלה שתפקידה לבטח את שטר עבודתם במקרה של פירוק החברה, כך עובדים בעסק המצוי בהליכי הבראה יזכו לגמלה דומה.

כדי להימנע ממקרי תרמית שמטרתם לנצל את קופת הביטוח הלאומי ואת מנגנון תשלום הגמלה קובעת הצעת החוק מנגנון התאמה שמתנה את הזכאות לגמלה בקיומם של חמישה תנאים וביניהם הקפדה על סדר קדימות בתשלום החובות של החברה וזה לזה של חברה בפירוק, כך שתשלום שכרם של העובדים לא יידחק למקום האחרון ברשימה, על קביעת בית משפט שאם לא יאושר ההסדר לא יהיה מנוס מפירוק החברה ועל כך שהתמורה שתשולם לעובדי החברה לא תהיה פחותה מזו שהייתה מתקבלת בהליך פירוק."

סוגיות בדיני עבודה

פיצוי בגין איחור קופת הגמל בהעברת כספי פיצויים

עו"ד עמוס הלפרין

קיימים מספר מקורות חוקיים הנוגעים להשלכות עיכוב בהעברת כספים מקופת גמל לעובד המפוטר -

לגבי כספים המופקדים בחברות ביטוח - בסעיף 46(ג) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, נקבע כי המבטח חייב לשלם למבוטח את ערך הפדיון בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה לו הדרישה. על ערך הפדיון יתווספו הפרשי הצמדה מיום מסירת הדרישה וכן ריבית צמודה, הכול על פי חוק פסיקת ריבית והצמדה. התשכ"א-1961.

לגבי קופות גמל אחרות - הללו פועלות בכפוף לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964 (להלן: 'התקנות').

תקנה 41א לתקנות קובעת שקופת גמל תשלם את הכספים לעמית בתוך 4 ימי עסקים מהיום שהגיעה בקשתו לקופה(*).

תקנה 1141 לתקנות מחייבת את הקופה בתשלום ריבית פיגורים בשיעור הריבית בשל איחור בהעברת כספים מהמערכת הבנקאית, אם לא שילמה לעמית את הכספים או לא העבירה אותם למסלול השקעה אחר שביקש העמית, במועד שנקבע.

סעיף 20 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, הדן בפיצויי הלנה החלים על מעסיק שלא משלם פיצויי פיטורים במועד, אינו מטיל חבות דומה בפיצויי הלנה על קופת גמל.

(* אם חל מועד קבלת הכספים באחד משלושת ימי העסקים הראשונים בחודש פלוני, רשאית הקופה לדחות את מועד התשלום ליום העסקים הרביעי באותו חודש; ביקש העמית לקבל את הכספים בתשלומים חודשיים רצופים, תעביר לו הקופה את התשלומים ביום קבוע בכל חודש בהתאם לתקנונה, ואם אין בתקנונה קביעה כאמור, ביום העסקים הראשון בכל חודש.

הכותב – עו"ד ב"כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

סיכום של דברים

ביום 3.2.2016 פרסמה הכנסת הודעה לפיה מליאת הכנסת אישרה בקריאה טרומית את הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – גמלה לעובדים בעסק בהליכי הבראה) לפיה עובדים בעסק המצוי בהליכי הבראה יהיו זכאים לגמלה בדומה לעובדים בעסק המצוי בהליכי פירוק.

סיכום של דברים

קיימים מספר מקורות חוקיים הנוגעים להשלכות עיכוב בהעברת כספים מקופת גמל לעובד המפוטר.

תקציר פסיקה חדשה

התפטרות עקב מחלה נפשית הוכרה כהתפטרות המזכה בפיצויי פיטורים
ס"ע 4918-10 נ ח' ש מרפאת שיניים בע"מ (טרם פורסם). ניתן ביום 12.6.2015, בבית הדין
האזורי לעבודה בתל אביב-יפו, ע"י כבוד השופטת רות צדיק

עובד אשר הועסק כרופא שיניים ביקש להכיר במעמדו כעובד למרות ששכרו שולם באמצעות חשבונית ולחייב את המעסיקה בתשלום זכויותיו הסוציאליות. הצדדים היו חלוקים ביחס למועד סיום יחסי העבודה וביחס לזכות העובד לפיצויי פיטורים. בית הדין קבע כי התקיימו בין הצדדים יחסי עבודה לכל דבר ועניין. עוד נקבע, כי אין בחזרת העובד לעבודה במהלך התקופה הרלבנטית כדי לנתק את הקשר בין המחלה לבין זכאותו לפיצויי פיטורים משהוכח שהעובד סבל ממחלה נפשית עובר למועד סיום יחסי העבודה בין הצדדים, בשים לב לעובדה כי המוסד לביטוח לאומי הכיר בנכותו ובאי כושרו לעבוד וכי אין באי מתן הודעה מוקדמת כדי לשלול את זכאותו לפיצויי פיטורים. עוד נקבע, כי עצם זה שהעובד חלה עוד בטרם החל לעבוד בשירותיה, בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה והסתרת מידע זה כאשר העובד חשב שהמחלה לא תפרוץ בשנית, היא שלעצמה אינה מהווה סיבה מוצדקת לשלילת הזכאות לפיצויים. בית הדין קבע, כי העובד זכאי לקבל פיצויי פיטורים, דמי חופשה ודמי הבראה בסך של 105,381 ש"ח.

הארכת זמן הנסיעה לעבודה בכ-10 דקות אינה מהווה הרעה מוחשית בתנאי העבודה המזכה בפיצויי פיטורים

ס"ע 46783-02-14 רבקה שמאי נ' אלבר צ"י רכב (ר.צ.) בע"מ (טרם פורסם). ניתן ביום
14.12.2015, בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו, ע"י כבוד הרשם אלעד שביין

בית הדין האזורי דחה את תביעתה של העובדת לקבלת פיצויי פיטורים בטענה של הרעת תנאים מוחשית עקב העברת מקום עבודת המעסיק מאזור בני ברק לאזור פלמחים. בפסיקתו, קבע בית הדין כי הארכת זמן הנסיעה בכ-10 דקות הינו פער זניח אשר אינו מהווה הרעה מוחשית ואינו מזכה בקבלת פיצויי פיטורים.

תביעת עובד לפיצויי פיטורים עקב הגיעו לגיל פרישה התקבלה למרות שטענה זו העלה רק בהוכחות כהרחבת חזית

ס"ע (ת"א) 31117-01-13 שלום בן משה נ' בן בטחון (1989) בע"מ . ניתן ביום 22/5/2015,
בבית הדין האזורי לעבודה בת"א, ע"י כבוד השופטת ד"ר אריאלה גילצר-כץ

העובד עבד במעסיקה מיום 1/9/08 ועד ליום 4/11/12. בהסכם שנחתם בין הצדדים נקבע, כי אם המעסיקה לא תספק לעובד עבודה לאחר תום חודש 10/12 ייחשב התובע כמפוטר. העובד זומן לפגישה אצל המעסיקה בה הוצעו לו מקומות עבודה חלופיים, אך העובד הודיע למעסיקה כי אינו מעוניין. ביה"ד קבע, כי לעניין פיצויי פיטורים, העובד לא פוטר מעבודתו. המעסיקה אף זימנה את העובד לפגישה והעלתה בפניו אפשרויות לשיבוץ, אולם בדיון ההוכחות הועלתה טענת הרחבת חזית בדבר התפטרותו של העובד בשל הגיעו לגיל פרישה וזכאותו לפיצויי פיטורים בשל נסיבה זו. ביה"ד קבע, כי זכות זו מוקנית לעובד עפ"י כללי הצדק הטבעי, ולכן לא יעלה על הדעת, שעובד יפסיד את פיצויי הפיטורים שלהם זכאי עפ"י דין, רק בשל העובדה שלא ידע את זכויותיו. ביה"ד פסק, כי המעסיקה תשלם לעובד, בין היתר, סך של 18,157 ש"ח בגין פיצויי פיטורים.

תקצירי פסקי הדין מאת:

עו"ד דנה פרייס, עו"ד ענבר יקר ועו"ד אילנית מילוא

נמצא באתר "כל עובד", באינטרנט - www.koloved.net

ביצוע גרפי: אולגה פאי

עורכת: עו"ד הלית כהן-רוניצקי

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.